

Bezpieczeństwo własne i innych – praktyczne kompetencje ucznia. Cz.1. Interdyscyplinarne nauczanie w edukacji zdrowotnej.

Warszawa, grudzień 2026 r.

Sylabus

Autor szkolenia: Daniela Bartosiak – mgr inż. technologii chemicznej, nauczycielka dyplomowana, nauczycielka konsultantka, wykładowczyni i trenerka umiejętności psychospołecznych. Ekspertka w obszarze edukacji zdrowotnej, edukacji dla bezpieczeństwa, profilaktyki i doskonalenia nauczycieli. Posiada wieloletnie doświadczenie w pracy dydaktycznej, szkoleniowej i zarządczej, w tym 10-letnie doświadczenie na stanowiskach wicedyrektora i dyrektora szkoły oraz w pracy konsultantki Mazowieckiego Samorządowego Centrum Doskonalenia Nauczycieli. Autorka publikacji Ośrodka Rozwoju Edukacji dotyczących postępowania w sytuacjach kryzysowych i kompetencji miękkich w sytuacjach kryzysowych. Ekspertka programu ABS (UNICEF/MEN), redaktorka prowadząca Mazowieckiego Kwartalnika Edukacyjnego „MERITUM". Łączy wiedzę z zakresu nauk przyrodniczych, zdrowia, bezpieczeństwa i psychologii z praktyką edukacyjną. W pracy szkoleniowej stawia na interdyscyplinarność, analizę rzeczywistych przypadków, ćwiczenia praktyczne i rozwiązania możliwe do bezpośredniego zastosowania w pracy z uczniami. Finalistka ogólnopolskiej nagrody ,,Złote Ogniwo" dla Profilaktyka Roku 2024.

Kierownik kursu: Agnieszka Jaworska

A. Adresaci szkolenia

Szkolenie przeznaczone jest dla nauczycieli konsultantów i doradców metodycznych placówek doskonalenia nauczycieli (PDN), a także nauczycieli edukacji zdrowotnej zainteresowanych rozwijaniem u uczniów praktycznych kompetencji służących ochronie zdrowia i życia. W szczególności adresatami są osoby planujące i prowadzące zajęcia, podczas których uczniowie uczą się rozpoznawać zagrożenia, przewidywać ich możliwe skutki, oceniać sytuację oraz podejmować adekwatne działania.

Planowana liczba uczestników: 50 osób.

B. Zasady rekrutacji

Zgłoszenia na szkolenie będą przyjmowane za pośrednictwem systemu rekrutacji Ośrodka Rozwoju Edukacji: www.szkolenia.ore.edu.pl

Kandydaci rejestrują się na platformie, wypełniając formularz zgłoszeniowy. O zakwalifikowaniu decyduje spełnienie kryteriów określonych przez organizatora, w szczególności zatrudnienie w placówce doskonalenia nauczycieli lub wykonywanie pracy nauczyciela edukacji zdrowotnej. Po weryfikacji zgłoszenia uczestnicy otrzymają informację organizacyjną oraz link do spotkań online. Rekrutacja będzie prowadzona do wyczerpania miejsc lub do terminu wskazanego przez organizatora.

C. Cele szkolenia

Celem szkolenia jest przygotowanie nauczycieli edukacji zdrowotnej do interdyscyplinarnego nauczania zagadnień związanych z bezpieczeństwem własnym i innych poprzez rozwijanie u uczniów umiejętności

rozpoznawania zagrożeń, oceny ryzyka, przewidywania konsekwencji oraz właściwego reagowania w sytuacjach zagrażających zdrowiu lub życiu.

Cele szczegółowe – uczestnicy szkolenia:

- uporządkują i poszerzą wiedzę dotyczącą zagrożeń występujących w środowisku szkolnym i pozaszkolnym oraz czynników wpływających na poziom ryzyka;
- rozwiną umiejętność analizowania sytuacji, rozpoznawania sygnałów alarmowych i określania, kiedy konieczne jest niezwłoczne wezwanie pomocy;
- poznają sposoby łączenia treści edukacji zdrowotnej z wiedzą z biologii, chemii, fizyki, wychowania fizycznego i edukacji dla bezpieczeństwa;
- przećwiczą analizowanie przypadków szkolnych oraz projektowanie krótkich, bezpiecznych dydaktycznie symulacji i ćwiczeń decyzyjnych;
- przygotują propozycje działań edukacyjnych dostosowanych do wieku, możliwości i potrzeb uczniów, z uwzględnieniem obowiązujących w szkole procedur oraz granic kompetencji nauczyciela.

D. Organizacja kursu i warunki ukończenia szkolenia

Szkolenie będzie realizowane online w formie dwóch warsztatów po 2 godziny dydaktyczne każdy (łącznie 4 godziny dydaktyczne, tj. 180 minut). Spotkania odbędą się 7 i 9 grudnia 2026 r., w godzinach 14.00–15.30. Zajęcia zostaną przeprowadzone na platformie Click Meeting.

Szkolenie będzie miało charakter praktyczny. Zastosowane zostaną: wykład problemowy, analiza przypadku, metoda podejmowania decyzji w sytuacji problemowej, praca na scenariuszach, demonstracja materiałów dydaktycznych, moderowana dyskusja, praca indywidualna i zespołowa oraz projektowanie ćwiczeń do wykorzystania na lekcji.

Uczestnicy otrzymają prezentację, karty pracy do analizy przypadków, matrycę oceny ryzyka oraz krótką publikację informacyjno-metodyczną.

Warunkiem ukończenia szkolenia i uzyskania zaświadczenia będzie **100% obecność na obu spotkaniach** oraz wypełnienie ankiety ewaluacyjnej. Uczestnicy zostaną również poproszeni o aktywny udział w analizie przypadku lub opracowaniu krótkiego scenariusza dydaktycznego. Zaświadczenia będą udostępniane zgodnie z zasadami ORE za pośrednictwem konta uczestnika na platformie rekrutacyjnej.

E. Treści kształcenia

1. Pojęcia: bezpieczeństwo, zagrożenie, ryzyko, czynnik ryzyka, ekspozycja, profilaktyka, sygnał alarmowy, sytuacja nagła, pierwsza pomoc, numer alarmowy 112, procedura szkolna, symulacja dydaktyczna.

2. Rozpoznawanie zagrożeń w codziennych środowiskach funkcjonowania ucznia: szkoła, dom, droga, aktywność fizyczna, zajęcia terenowe i pracownia. Czynniki fizyczne, chemiczne, biologiczne i środowiskowe oraz znaczenie kontekstu, wieku i indywidualnych potrzeb ucznia.

3. Ocena ryzyka: identyfikowanie czynnika niebezpiecznego, określanie prawdopodobieństwa zdarzenia i możliwych skutków, rozpoznawanie ekspozycji oraz dobór sposobów ograniczania ryzyka.

4. Interdyscyplinarne wyjaśnianie mechanizmów zagrożeń, m.in. zatrucia tlenkiem węgla i znaczenia wentylacji, oparzeń i reakcji organizmu, odwodnienia i termoregulacji oraz urazów i mechaniki ruchu. Przekładanie wiedzy naukowej na zrozumiałe komunikaty dla ucznia.

5. Reagowanie w sytuacjach nagłych: zadbanie o bezpieczeństwo miejsca, ocena sytuacji, wezwanie pomocy pod numerem 112, przekazanie zwięzłej informacji, współpraca z personelem szkoły i korzystanie z aktualnych procedur.

6. Analiza przypadków szkolnych, typowe błędy w ocenie sytuacji i komunikacji oraz granice kompetencji nauczyciela. Projektowanie bezpiecznych symulacji dydaktycznych i ćwiczeń decyzyjnych.

F. Ramowy program realizacji zajęć

Moduł I: Zanim wydarzy się wypadek – rozpoznawanie zagrożeń i ocena ryzyka

• Mapa zagrożeń ucznia: szkoła, dom, droga, aktywność fizyczna, zajęcia terenowe i pracownia – identyfikowanie zagrożeń bez wzbudzania nieuzasadnionego lęku.

• Od bodźca do decyzji: czynnik niebezpieczny, prawdopodobieństwo, możliwe skutki i ekspozycja; wykorzystanie prostej matrycy oceny ryzyka w pracy z uczniami.

• Interdyscyplinarne „dlaczego?" – wykorzystanie biologii, chemii, fizyki i edukacji zdrowotnej do wyjaśniania mechanizmów zagrożeń, m.in. tlenku węgla, oparzeń, odwodnienia i urazów.

• Analiza przypadku „Zwykła przerwa, nietypowy sygnał" – identyfikowanie sygnałów ostrzegawczych, formułowanie pytań i przewidywanie możliwych konsekwencji.

Moduł II: Kiedy liczą się minuty – reagowanie i uczenie reagowania

• Schemat działania w sytuacji nagłej: bezpieczeństwo miejsca, ocena sytuacji, wezwanie pomocy pod numerem 112, przekazanie zwięzłej informacji i stosowanie szkolnych procedur.

• Studia przypadków: omdlenie podczas apelu, podejrzenie reakcji anafilaktycznej, uraz na lekcji wychowania fizycznego, osoba nieprzytomna – decyzje nauczyciela, komunikacja, typowe błędy i granice kompetencji.

• Od przypadku do lekcji – projektowanie krótkiej symulacji „zatrzymaj–oceń–zareaguj", kart decyzyjnych i pytań sprawdzających rozumienie, bez wykonywania ryzykownych działań na uczniach.

• Transfer do praktyki – opracowanie szkicu 10–15-minutowego ćwiczenia dla wybranej grupy wiekowej oraz kryteriów obserwacji poprawnego działania ucznia, zgodnie z modelem Reforma26 Kompas Jutra.

G. Efekty

Po ukończeniu szkolenia osoba uczestnicząca:

• rozpoznaje podstawowe rodzaje zagrożeń dla zdrowia i życia ucznia oraz wyjaśnia znaczenie czynników wpływających na poziom ryzyka;

- rozpoznaje sygnały ostrzegawcze, przeanalizować sytuację i określić potrzebę wezwania pomocy;
- wykorzystuje treści z biologii, chemii, fizyki, wychowania fizycznego i edukacji dla bezpieczeństwa do interdyscyplinarnego wyjaśniania zagrożeń;
- przeprowadza z uczniami analizę przypadku oraz projektuje krótkie ćwiczenie decyzyjne lub bezpieczną symulację dydaktyczną;
- uwzględnia wiek, możliwości i indywidualne potrzeby uczniów, obowiązujące procedury szkolne oraz granice odpowiedzialności nauczyciela;
- jest przygotowana do rozwijania u uczniów umiejętności spokojnego, świadomego i adekwatnego reagowania w sytuacjach zagrożenia.

H. Czas trwania szkolenia

Szkolenie obejmuje 4 godziny dydaktyczne (180 minut) i zostanie zrealizowane w formie dwóch warsztatów online:

- **Warsztat I:** 7 grudnia 2026 r., godz. 14.00–15.30 – 2 godziny dydaktyczne.
- **Warsztat II:** 9 grudnia 2026 r., godz. 14.00–15.30 – 2 godziny dydaktyczne.

Łącznie: 4 godziny dydaktyczne. Zaświadczenia dla osób spełniających warunki ukończenia szkolenia będą udostępniane zgodnie z zasadami ORE na platformie www.szkolenia.ore.edu.pl.

I. Narzędzia stosowane podczas szkolenia

1. Click Meeting – prowadzenie spotkań online, komunikacja i praca w podgrupach.
2. Prezentacja multimedialna – porządkowanie treści, wizualizacja mechanizmów zagrożeń i omawianie przypadków.
3. Dokumenty Microsoft Word – karty pracy, matryca oceny ryzyka i opracowywanie scenariuszy ćwiczeń.
4. Studia przypadków, karty decyzyjne i schematy postępowania – materiały do praktycznego wykorzystania podczas zajęć z uczniami.

J. Wsparcie w trakcie szkolenia

Autor i prowadząca szkolenie: Daniela Bartosiak, daniela.bartosiak@gmail.com

Kierownik kursu: Agnieszka Jaworska, agnieszka.jaworska@ore.edu.pl

Wsparcie organizacyjne i informacje dotyczące rekrutacji, dostępu do spotkań oraz zaświadczeń będą udzielane za pośrednictwem systemu rekrutacji ORE i przez kierownika kursu. W trakcie spotkań uczestnicy będą mogli zadawać pytania na czacie oraz włączać się do dyskusji i ćwiczeń moderowanych przez prowadzącą.